

הבית והעלייה פרק עשירי בבא מציעא

ק"מ.

עין משפט
נר מצוה

ב א מ"י פ"י מהלכות
מעשר שני וטעם דכתיב
הלכה יט סמך עשין קל
טור י"ד סי' רל"ז ומשמי
נצור ובסמך שם ולא
מלחמין:
ב א מ"י פ"ד מהל'
בכנים הל' ט סמך
עשין פכ טושי"ע ח"מ סי'
קסו סעיף א:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה קמיה
דשבור וכו' מלכא ממש.
נ"ב ובכ"ב סוף דף י'
מבואר דהוה עב"ס ע"ש
ובכ"ב דף קטו ע"ב איתא
דשמואל נקלה ק"ו וכן
בפסחים דף נד:

גילוי הש"ס

רש"י ב"ה אפריון חן
שלנו. וכו' רש"י במוסף
פ' ויחי בפקוקין בן פורת
יוסף. אבל המנ"י שם כ'
דעניין ששבת והוא לשון
שבת וזוה"ק כמו פורקל
ליתמי (כחצות ד' נד) ועי'
ברא"ש שם:

מוסף רש"י

אפריון. חן. והוא לשון
לרמי (בבא"ש חס בב).

ו' ותניא נמי גבי פקח וממכר ב"ג. תניא גרסינן דלינה משנה
בשום מקום ולא הו"ו כה"ג ממע דלפילו אמר ר"י היוצא
מן הגזע של בעל הקרקע לא יקשה כלום שהרי עומד באורו של בעל
הקרקע וגם יונק מן הקרקע ועוד שלא היה צדעת המוכר למכור אלא

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

זה האילן שהיה כעין שמכר אצל לא
אילן חדש שעמיד ללאות מן הגזע ולא
חשיב כאילן עצמו הענפים המתחדשים
אלא נחשב כאילן אחר וכן ר' מאיר
אם היה אומר כאן של בעל האילן
לא היה קשה על משנתו שכמו
שהענפים המתחדשים בכל שנה הם
של בעל האילן ה"נ היוצא מן הגזע
יהיו שלו והא דקאמר כה"ג היינו
שמיפה ר"מ כאן כמו של בעל הקרקע
טפי מרבי יהודה כמו במתני' ולהכי
לא עבדי לריכותא בסמוך אלא אעלה

ואמקח וממכר ולא אממנימין:
שבור מ"בא. נראה לפרש כפי'
הקונטרס דשבור מלכא
היה נקי בהלכות דאמרינן בסוף
מסכת ע"ו (דף עו:) שנגע הסבין עשר
פעמים בקרקע קשה כשחמך האחרון
בסבין לרבי יהודה:

הדרן עלך הבית והעלייה
וסליקא לה מסכת בבא מציעא

ואמר ריש לקיש הלכה כר"ש שמואל מי לא קיס דדיני למיקלסיה לר"ש עד דשמע משמיה
דרש לקיש להלכתא כוותיה: אפריון. * חן שלנו:

הדרן עלך הבית והעלייה וסליקא לה מסכת בבא מציעא

אילן היוצא מן הגזע וכו'. בלוקח אילן אחד בתוך של חצירו דקי"ל
בבבא בתרא (דף פא.) דדבריה הכל לא קנה קרקע ואילן קטן היוצא (מן
הגזע או) מן השרשין לית דינא ולית דיינא דקרקע גמורה היא ומן הגזע
נמי ר"מ סבר שדי נופו בתר עיקרו והתם מפרש מאי גזע ומאי

ו' ותנן נמי גבי ערלה כי האי גוונא אילן
היוצא מן הגזע ומן השרשין חייב בערלה
דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר "מן הגזע
פטור ומן השרשין חייב וצריכי דאי
אשמועינן קמיייתא בהא קאמר רבי יהודה
משום דממונא אבל גבי ערלה דאיסורא
אימא מודי ליה לר' מאיר ואי איתמר בהא בהא
קאמר ר' מאיר אבל בההיא אימא
מודי ליה לר' יהודה צריכי: [אמר] ר"ש
(אומר) כל שהעליון יכול לפשוט [וכו']:
אמרי דבי רבי ינאי יובלבר שלא יאנם
ב' בעי רב ענן ואיתימא רבי ירמיה מגיע
לנופו ואין מגיע לעיקרו [א] מגיע לעיקרו ואין
מגיע לנופו מאי יתיקו: אמר אפרים ספרא
תלמידו של ריש לקיש משום ריש לקיש
הלכה כר"ש אמרוה קמיה דשבור מלכא
אמר להו אפריון נמטייה לרבי שמעון:

ואינו מגיע לנופו. כגון שנוטה נופו
למטה: קמיה דשבור מלכא. לי נראה
שבור (א) מלכא ממש ומלך פרס היה
ובקי צדינים ואמרוה להא דר"ש דמתני'
קמיה וקלסא ואמר אפריון נמטייה
לר"ש יקבל חן מאתנו על דבר זה. ואית
דאמרי שבור מלכא שמואל דבכמה
דוכתי קרי ליה הכי ואין מיוסד זה
דמאי אמרוה אי לא דר"ש דמתני'
אטו שמואל לא הוה ידע לה למתני'
ואי לא דאפרים ספרא אטו אי לא

דריש לקיש להלכתא כוותיה: אפריון. * חן שלנו:

(א) ו"ל ותניא והא
תוספתא דערלה ע"ש.
ב עי' בבבא"ש ובספר
ת"ת ובספר הכ"ז. א גי'
הערן הבו ליה אפריון
לרש לקיש פ"י חזק בלשון
פרכי ישר כמו ישר חלו
ס"א אפריון לרש לקיש
בכמה ומלשון בן פורת
כלומר יפרו וירבו חכמים
ונגזרים כחופה. ד) שייך
לעיל ק"מ: ובגי' רש"י
ה) פ"י הגון על זו תמלא
בספר החיים שחבר אמי
הגאון מהר"ל מפרסא
בספר יסודות ח"א פ"ג,
(ו) בסויתא וסוף תשובת
הרמ"א ז"ל וכן בסוף ד"ש
ב"ק כתוב רמזים על
הזכרת שמות הללו.

הגהות הגר"א

[א] גב' (מניע לעיקרו
ואין מגיע לנופו) תל"מ
וב"ב הרמב"ם והרא"ש
ל"ג לה וכו' דה"ג דה"ל
נקלה מגיע: [ב] רש"י
ד"ה חייב. הסמוך לקרקע
בתוך כו'. נ"ב ומלכא כמב
ראב"ד דנ' טפחים סמוך
למחנה הכי הוא של מחנה
אף לר"מ ור"ש:

אחר השלמת המסכתא יאמר זה ויועיל לזכרון בעזרת השם יתברך

ה' הדרן עלך מסכת בבא מציעא והדרן עלך. דעתן עלך מסכת בבא מציעא ודעתך עלך. לא נתנשי מינה מסכת בבא מציעא
ולא תתנשי מינה לא בעלמא הדין ולא בעלמא דאתי:

יאמר בן שלשה פעמים ואחר כך יאמר:

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהא תורתך אמנותנו בעולם הזה ותהא עמנו לעולם הבא. ^(א) חנינא בר פפא רמי
בר פפא נחמן בר פפא אחאי בר פפא אבא מרי בר פפא רפרם בר פפא רכיש בר פפא סורחב בר פפא אדא בר פפא דרו בר
פפא:

העבר נא יי אלהינו את דברי תורתך בפינו ובפיפיות עמך בית ישראל. ונהיה כלנו אנחנו וצאצאינו וצאצאי עמך בית ישראל
כלנו יודעי שמך ולומדי תורתך: מאויבי תחבמני מצותיך כי לעולם היא לי: יהי לבני תמים בחקך למען לא אבוש: לעולם לא
אשפח פקודיך כי בם חיתני: ברוך אתה יי למדני חקך: אמן אמן אמן סלה ועד:

מודים אנחנו לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו ששמת חלקנו מיושבי בית המדרש ולא שמת חלקנו מיושבי קרנות. שאנו
משכימים והם משכימים. אנו משכימים לדברי תורה והם משכימים לדברים בטלים. אנו עמלים והם עמלים. אנו עמלים
ומקבלים שכר והם עמלים ואינן מקבלים שכר. אנו רצים והם רצים. אנו רצים לחיי העולם הבא והם רצים לבאר שחת. שנאמר
ואתה אלהים תורידם לבאר שחת אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם ואני אבטח בך:

יהי רצון מלפניך יי אלהי בשם שעזרתני לסים מסכת בבא מציעא בן תעזרני להתחיל מסכתות וספרים אחרים ולסייםם ללמד
וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה. וזכות כל התנאים ואמוראים ותלמידי חכמים יעמוד לי
ולזרעי שלא תמוש התורה מפי ומפי זרעי וזרע עד עולם. ותתקיים בי בהתהלך תנחה אותך בשבךך תשמר עליך והקיצות
היא תשיחך. כי בי ירבו ימיה ויסיפו לך שנות חיים: אורך ימים בימינה בשמאלה עשר וכבוד: יי עוז לעמו יתן יי יברך את עמו
בשלוש:

יתגדל ויתקדש שמה רבא. בעלמא דהוא עתיד לאתחדתא, ולאחיא מתיא, ולאסקא לחיי עלמא, ולמבנא קרתא דירושלם,
ולשכלל היכליה בגוה, ולמעקק פולחנא נוכראה מארעא, ולאטבא פולחנא דשמיא לאתריה, וימליך קודשא בריך הוא
במלכותיה ויקריה, וינצמח פרגנה ויקרב משיחיה. בחייכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל בעגלא ובזמן קריב, ואמרו אמן.
יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא. יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל שמה דקדשא
ברוך הוא. לעלא מן כל ברכתא ושירתא תשבחתא ונחמתא דאמירן בעלמא, ואמרו אמן: על ישראל ועל רבנן, ועל תלמידיהון
ועל כל תלמידי תלמידיהון, ועל כל מאן דעסקין באוריתא, די באתרא (קדישא) הדין ודי בכל אתר ואתר, יהא להון ולכון
שלמא רבא חנא וחסדא ורחמי וחיי אריכי ומזוני ויחי ופרקנא מן קדם אבוהון די בשמיא וארעא ואמרו אמן: יהא שלמא רבא
מן שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל ישראל, ואמרו אמן: עושה שלום במרומיו הוא ברחמי יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל
ואמרו אמן: